

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη με Κατευθυντήριες Γραμμές για την θέσπιση κοινοτικής πρωτοβουλίας σχετικής με την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των πόλεων και συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση με στόχο την προώθηση μίας βιώσιμης αστικής ανάπτυξης (Urban)»

(2000/C 156/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την πρόταση Ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη με Κατευθυντήριες Γραμμές για την θέσπιση κοινοτικής πρωτοβουλίας σχετικής με την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των πόλεων και συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση με στόχο την προώθηση μίας βιώσιμης αστικής ανάπτυξης (Urban) (COM(1999) 477 τελικό)

έχοντας υπόψη την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή στις 25 Οκτωβρίου 1999 σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 265 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών στον εν λόγω τομέα·

έχοντας υπόψη την απόφαση που έλαβε το Προεδρείο στις 2 Ιουνίου 1999 να αναθέσει στην επιτροπή 4 «Χωροταξία, αστικά θέματα, ενέργεια και περιβάλλον» την κατάρτιση της σχετικής γνωμοδότησης·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης CdR 357/99 rev. 1 που υιοθέτησε η Επιτροπή 4 στις 2 Δεκεμβρίου 1999 με βάση την εισηγητική έκθεση της κας Sally Powell (UK/PES),

υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση κατά την 32η σύνοδο ολομέλειας της 16ης και 17ης Φεβρουαρίου 2000 (συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου).

1. Εισαγωγή

1.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής να συνεχισθεί η κοινοτική πρωτοβουλία Urban, με την οποία αναγνωρίζεται δυναμικά η αδιάλειπτη ανάγκη να παρέχεται κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στις αστικές περιοχές που χαρακτηρίζονται από φτώχεια. Επιδοκιμάζει επίσης το γεγονός ότι η Επιτροπή υποβάλλει Κατευθυντήριες Γραμμές, με τη μορφή «προσχεδίου συμβουλευτικού εγγράφου», προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών, πριν αυτές διατυπωθούν στην τελική τους μορφή.

1.2. Η ΕΤΠ αναγνωρίζει ότι η τρέχουσα προσέγγιση, η οποία εστιάζεται στις αστικές περιοχές που πλήττονται από υψηλό βαθμό ανεργίας, κακές συνθήκες στέγασης, υποβαθμισμένο περιβάλλον και έλλειψη κοινωνικών παροχών, είχε σημαντική επιτυχία: οι περιπτώσεις ιδιαίτερα καινοτόμων προγραμμάτων σε όλη την επικράτεια της ΕΕ είναι πολλές.

1.3. Η πρώτη κοινοτική πρωτοβουλία Urban σημείωσε αξιόλογη πρόοδο δεδομένου ότι διευκόλυνε την πρόσβαση στον κύριο κορμό των χρηματοδοτικών προγραμμάτων, είναι ωστόσο αναγκαίο να γίνουν περισσότερα. Το Urban συνέβαλε στην επίτευξη μίας πολιτισμικής αλλαγής με τη βοήθεια της άμεσης συμμετοχής των κοινοτήτων, δεδομένου ότι πρότεινε μία διαφορετική προσέγγιση των ολοκληρωμένων σχέσεων συνεργασίας και του προγραμματισμού. Η εμπειρία της προηγούμενης κοινοτικής πρωτοβουλίας, καθώς και το γεγονός ότι καθίσταται ολοένα και περισσότερο σαφές ότι η αστική πολιτική αποτελεί ζήτημα θεμελιώδους σημασίας, συνέβαλαν στη διαμόρφωση της νέας αστικής διάστασης της χρηματοδότησης με βάση τους στόχους 1 και 2, πράγμα που αποτελεί σημαντικό βήμα προς την αναγνώριση των αναγκών των πόλεων σε όλη την επικράτεια της ΕΕ.

1.4. Προέχει να τονιστεί ότι η νέα κοινοτική πρωτοβουλία αντιπροσωπεύει έναν νέο τρόπο προσέγγισης των προβλημάτων

των αστικών περιοχών της ΕΕ, με αποτέλεσμα να παρέχεται αισθητά σημαντικότερη στήριξη με βάση τους στόχους 1 και 2. Το μέγεθος της προτεινόμενης ενίσχυσης (700 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2000-2006) πρέπει να εξετασθεί με βάση αυτό το γεγονός, η ΕΤΠ ωστόσο παρατηρεί ότι εάν οι πόροι ήταν ίσοι ή υψηλότεροι από αυτούς του προηγούμενου προγράμματος, αυτό θα επέτρεπε να αναπτυχθεί ένα ευρύτερο φάσμα καινοτόμων προγραμμάτων.

2. Μία στρατηγική για την κοινοτική πρωτοβουλία Urban 2000-2006

2.1. Η στρατηγική για τη νέα κοινοτική πρωτοβουλία Urban πρέπει να εκτιμήσει τα γενικότερα θέματα που έχουν επιπτώσεις στην ΕΕ. Η ανεργία υπερβαίνει σε πολλές πόλεις τον εθνικό μέσο όρο, γεγονός που αποκαλύπτει τις επιπτώσεις της οικονομικής αναδιάρθρωσης και τις διακυμάνσεις σε ό,τι αφορά την ικανότητα προσαρμογής.

2.2. Η πρόκληση της παγκόσμιας οικονομίας — η οποία εστιάζεται σε αναπτυξιακούς τομείς όπως οι επικοινωνίες, οι μεταφορές, το διεθνές εμπόριο και η περιβαλλοντική τεχνολογία — επηρεάζει δυσανάλογα τις αστικές περιοχές.

2.3. Ο κοινωνικός αποκλεισμός παραμένει κυρίαρχο ζήτημα προβληματισμού για την ΕΕ και έχει ιδιαίτερα οξύ αντίκτυπο στους μακροπρόθεσμα άνεργους, τα άτομα που προέρχονται από κοινότητες εθνικών μειονοτήτων και τους μετανάστες, οι οποίοι εκτός από τους φραγμούς που θέτει η γλώσσα, έχουν επιπλέον να αντιμετωπίσουν και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας και στέγασης.

2.4. Η προστασία και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος παραμένει μία παγκόσμια πρόκληση. Η εξάντληση των φυσικών πόρων, η ρύπανση και τα απόβλητα που ολοένα αυξάνονται, η μείωση των χώρων πρασίνου ενισχύουν, μεταξύ άλλων, την ανάγκη να καταβάλει η ΕΕ μεγαλύτερες προσπάθειες.

2.5. Προκειμένου να αντιμετωπισθεί αυτή η πρόκληση απαιτείται μία συνολική προσέγγιση η οποία να συνδυάζει τα προληπτικά μέτρα με τα διορθωτικά μέτρα. Η ΕΤΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι πολλές από τις δράσεις που προτείνει η Επιτροπή επιδιώκουν ακριβώς να υιοθετήσουν αυτή την προσέγγιση. Συνιστάται ωστόσο να δοθεί περισσότερη προσοχή στους ευρύτερους αυτούς παράγοντες στον βαθμό που δεν περιλαμβάνονται στο σχέδιο εγγράφου (βλ. π.χ. το θέμα της παγκοσμιοποίησης και της σημασίας των προληπτικών μέτρων).

3. Γενικοί στόχοι και αρχές

3.1. Οι δύο κύριοι στόχοι του νέου προγράμματος περιγράφονται στο σχέδιο Κατευθυντήριων Γραμμών (παράγραφος 8) ως εξής:

- α) να προωθηθεί η κατάρτιση και εφαρμογή ιδιαίτερα καινοτόμων στρατηγικών με στόχο την βιώσιμη οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των μικρών και μεσαίων πόλεων ή των αστικών συνοικιών μεγαλύτερων πόλεων που χαρακτηρίζονται από φτώχεια·
- β) να αυξηθεί η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών που σχετίζονται με την βιώσιμη αναζωογόνηση και ανάπτυξη των πόλεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο ενδεικτικός κατάλογος με τα επιλέξιμα μέτρα που επισυνάπτεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές δίνει έμφαση στην αναγκαιότητα να είναι η ανάπτυξη και η αποκατάσταση φιλικές προς το περιβάλλον. Εξάλλου, δίνει επίσης έμφαση στην ένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων μέσω της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες όπως είναι η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η εκπαίδευση και οι δημόσιες μεταφορές. Θα ήταν σκόπιμο στην περιγραφή των στόχων να αναπτυχθούν περισσότερο τα σημεία στα οποία δίνεται έμφαση.

3.2. Με αυτή την επιφύλαξη, η ΕΤΠ προτίθεται να υποστηρίξει τους δύο κύριους στόχους του νέου προγράμματος. Για να συνεχισθεί η επιτυχία του Urban χρειάζονται καινοτόμες στρατηγικές που να προτείνουν προγράμματα με τα οποία πραγματικά να βελτιώνεται η ζωή των πολιτών και χάρη στα οποία οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές να συνδυάζονται κατά τρόπο ολοκληρωμένο. Αντίστοιχα, η νέα κοινοτική πρωτοβουλία παρέχει συναρπαστικές ευκαιρίες στις τοπικές αρχές να συνδυάσουν τις διάφορες πτυχές των εργασιών τους που αφορούν τον κοινωνικό αποκλεισμό υπό τη μορφή μίας νέας ολοκληρωμένης προσέγγισης, χάρη στην οποία η νέα κοινοτική πρωτοβουλία να παραγάγει πραγματική προστιθέμενη αξία. Επιπλέον, και η προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών υποστηρίζεται θερμά από τη σκοπία των τοπικών και περιφερειακών αρχών, δεδομένου του ρόλου που διαδραματίζουν στην ανάπτυξη και εφαρμογή των υπό εξέλιξη προγραμμάτων. Ο ρόλος τους αυτός πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την χάραξη νέων προγραμμάτων καθώς και κατά την παρακολούθηση και εφαρμογή τους.

3.3. Η ΕΤΠ διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι οι στοχοθετημένες δράσεις υπέρ των αστικών περιοχών παραμένουν ένα από τα καιρία στοιχεία των προτάσεων για νέα προγράμματα και υποστηρίζει την ανάγκη να απευθύνονται σε μία κρίσιμη μάζα του πληθυσμού. Εάν τα προγράμματα αυτά συμπεριληφθούν σε ευρύτερα κοινωνικά και περιβαλλοντικά στρατηγικά σχέδια, θα σφυρηλατηθούν δεσμοί ανάμεσα στις περιοχές που χαρακτηρίζονται από φτώχεια και τις περιοχές όπου αναπτύσσονται ευκαιρίες.

3.4. Τα προγράμματα που διαχειρίζονται οι τοπικές κοινότητες, οι ισχυρές συνεργασίες και οι ολοκληρωμένες δράσεις αποτελούν στοιχεία που καθόρισαν την επιτυχία των παρόντων προγραμμάτων Urban και η ΕΤΠ παρατηρεί με ικανοποίηση ότι οι ίδιες προσεγγίσεις έχουν υιοθετηθεί και σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των νέων προγραμμάτων. Οι στοχοθετημένες πρωτοβουλίες τοπικού χαρακτήρα, όπως είναι το Urban, ενθαρρύνουν τους δραστήριους και καινοτόμους τρόπους λειτουργίας μέσω της σύναψης σχέσεων συνεργασίας με ένα ευρύ φάσμα παραγόντων προκειμένου να προωθηθεί και υποστηριχθεί η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων. Οι βιώσιμες λύσεις οφείλονται ακριβώς στο γεγονός ότι κατά τον προσδιορισμό των θεμάτων και των προτεραιοτήτων τοπικού χαρακτήρα και κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων μεταρρύθμισης συμμετέχουν και οι τοπικές κοινότητες.

3.5. Η ΕΤΠ ωστόσο τονίζει ότι για να παραχωρηθούν αρμοδιότητες στις τοπικές αρχές και να τους παρασχεθούν οι δυνατότητες να διαδραματίσουν το ρόλο τους, πρέπει πρώτα να πραγματοποιηθούν επενδύσεις υπέρ της δημιουργίας και ανάπτυξης ικανοτήτων σε τοπική κλίμακα. Η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να αναγνωρίσει ότι την επιτυχία της προσέγγισης ολοκληρωμένης πολιτικής θα καταδείξει η ποιότητα του αποτελέσματος και όχι τα απλά αριθμητικά αποτελέσματα που αντικατοπτρίζουν παράγοντες όπως, π.χ., οι οποίες τυπικές συμβουλευτικές διαδικασίες έχουν εφαρμοσθεί.

3.6. Επιπλέον, η ΕΤΠ υπογραμμίζει ότι οι ανομοιότητες που χαρακτηρίζουν τις αστικές περιοχές καθιστούν απαραίτητη την αναζήτηση εξατομικευμένων και ευέλικτων λύσεων. Δεν υφίσταται κανένα οριστικό πρότυπο το οποίο να απαιτείται ή να μπορεί να επιβληθεί: κάθε αστική περιοχή έχει την ειδική της θεματική και θέτει επί τάπητος προβλήματα που απαιτούν προσεγγίσεις και λύσεις προσαρμοσμένες στην δική της πραγματικότητα. Για την επιτυχή λοιπόν ανάπτυξη των προγραμμάτων η ευελιξία αποτελεί θεμελιώδες ζητούμενο.

3.7. Το θέμα της ολοκλήρωσης αποτελεί ένα καιρίο ζήτημα του προγράμματος βιώσιμης ανάπτυξης και μία προσέγγιση που πρέπει να προωθηθεί στο πλαίσιο των νέων προγραμμάτων. Δεν θα μπορούσαμε να οικοδομήσουμε μία επιτυχή αστική κοινωνία εάν περιορίσουμε την οικονομική ανάπτυξη· αντίστοιχα όμως δεν θα μπορούσαμε να διαφυλάξουμε το αστικό περιβάλλον εάν όλοι οι τομείς της κοινωνίας δεν αναγνωρίσουν την κοινή τους ευθύνη σε ό,τι αφορά την προστασία και ενίσχυση της ποιότητας της ζωής στις πόλεις. Τέλος, δεν μπορούμε να επιτύχουμε ή να διατηρήσουμε την οικονομική ευημερία όταν πολλές από τις αστικές συνοικίες μας χαρακτηρίζονται από κοινωνικό αποκλεισμό.

3.8. Η ΕΤΠ αναγνωρίζει επίσης την πρόκληση της ορθής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης δυνατοτήτων αλλαγής σε τοπική κλίμακα, καθώς και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των πολιτών και επιδοκμάζει το γεγονός ότι δόθηκε προτεραιότητα στα θέματα αυτά στο πλαίσιο της νέας κοινοτικής πρωτοβουλίας Urban. Με το πρόγραμμα παρέχεται η δυνατότητα να υιοθετηθούν καινοτόμες και ευέλικτες διαδικασίες λήψης αποφάσεων χάρη στις οποίες να

μπορούν να συμμετάσχουν σε αυτό και οι τοπικές αρχές, προωθώντας τις συστάσεις του προγράμματος-πλαίσιο για την ανάληψη δράσης υπέρ της αστικής ανάπτυξης.

4. Επιλέξιμες περιοχές και προτεραιότητες για δράση

4.1. Η ΕΤΠ αντιλαμβάνεται το εύλογο της πρότασης να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι περιοχές με 10 000 κατοίκους, δεδομένου ότι με τον τρόπο αυτό προσφέρεται επαρκές πεδίο και κλίμακα για την ανάπτυξη καινοτόμων στρατηγικών. Σημειώνει τις προτάσεις να είναι κατ' ανώτατο όριο 50 οι αστικές περιοχές που θα συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα. Η ΕΤΠ φρονεί ωστόσο ότι κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσθέτει επιπλέον περιοχές και να μην περιορίζεται από τους αριθμούς που προτείνει η Επιτροπή. Κατά την ΕΤΠ θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι επαρκείς χρηματοδοτικοί πόροι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα κάθε προγράμματος και κατά συνέπεια να επιτευχθούν οι στόχοι της πρωτοβουλίας Urban. Επιπλέον, η ΕΤΠ επικροτεί το γεγονός ότι το πρόγραμμα καλύπτει ευρύτερο φάσμα απ' ό,τι στο παρελθόν με αποτέλεσμα όλες οι πόλεις και οι αστικές περιοχές που πλήττονται από φτώχεια να μπορούν πλέον να είναι επιλέξιμες προς εξέταση. Με τον τρόπο αυτό αίρεται ένα τεχνητό εμπόδιο το οποίο υφίστατο μέχρι πρότινος και καθίσταται δυνατό να υιοθετηθεί μία συνεκτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των αστικών προβλημάτων μίας δεδομένης περιοχής. Το πρόγραμμα θα συμβάλει επίσης στη διεύρυνση των αποτελεσμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων χάρη στο γεγονός ότι λαμβάνει υπόψη κοινωνικούς παράγοντες όπως η υγεία. Θα παράσχει εξάλλου μεγαλύτερες ευκαιρίες στις αστικές περιοχές που δεν ήταν επιλέξιμες στο παρελθόν για ενίσχυση αυτού του είδους και θα προσφέρει τη δυνατότητα σε περιοχές που έπαψαν να είναι επιλέξιμες με βάση το στόχο 2 να περιλαμβάνονται εκ νέου στις επιλέξιμες περιοχές. Ταυτόχρονα, ο ανταγωνισμός ως προς την χρηματοδότηση θα είναι εξαιρετικά μεγάλος. Ο αριθμός των υπό εξέταση σχεδίων, η πληθυσμιακή βάση και το εύρος της επιλεξιμότητας υπογραμμίζουν πόσο σημαντικό είναι οι προσδοκίες ως προς την κλίμακα των εφικτών αποτελεσμάτων, να είναι ρεαλιστικές.

4.2. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές θέτουν εννέα κριτήρια με τα οποία καθορίζεται η επιλεξιμότητα. Μία περιοχή θα πρέπει να πληροί τουλάχιστον τρία από αυτά:

- υψηλό επίπεδο μακροχρόνιας ανεργίας·
- χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας·
- υψηλό επίπεδο φτώχειας και αποκλεισμού·
- συγκεκριμένη ανάγκη μετατροπής λόγω τοπικών οικονομικών και κοινωνικών δυσχερειών·
- υψηλός αριθμός μεταναστών, εθνικών ομάδων και ομάδων μειονοτήτων ή προσφύγων·
- χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, σημαντικές ελλείψεις δεξιοτήτων και υψηλό ποσοστό αποτυχίας στα σχολεία·
- υψηλό επίπεδο εγκληματικότητας και παιδικής εγκληματικότητας·
- ασταθείς δημογραφικές τάσεις·
- περιβάλλον ιδιαίτερα επιβλαβερμένο.

Η ΕΤΠ παρατηρεί ότι ένας καταλληλότερος τρόπος να διατυπωθεί το πέμπτο κριτήριο θα ήταν να γίνεται λόγος για «διακινούμενο πληθυσμό» αντί για «μετανάστες». Επίσης ο όρος «απουσία δεξιοτήτων» θα ήταν καταλληλότερος από τον όρο «ελλείψεις δεξιοτήτων», ενώ θα ήταν σκόπιμο το θέμα της ικανότητας προς απασχόληση να συμπεριληφθεί στα θέματα που άπτονται της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων.

4.3. Η ΕΤΠ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι τα σχέδια κανονισμού αφήνουν περιθώρια ευελιξίας σε ό,τι αφορά τη χρήση μίας σειράς δεικτών, χάρη στους οποίους καθίσταται δυνατό να εντοπισθούν οι διάφορες ανάγκες των αστικών περιοχών, γεγονός που έχει ως συνέπεια να προδιαγράφεται η υιοθέτηση πιο αποτελεσματικών ανάλογων προγραμμάτων.

4.4. Η ΕΤΠ υποστηρίζει επίσης την ανάγκη να προαχθεί η ισότητα των ευκαιριών, προσθέτει ωστόσο ότι το μόνο που κάνουν οι διάφορες μορφές αποκλεισμού είναι να συμβάλλουν στην ενίσχυση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές επιθυμούν να συνεκτιμηθεί το στοιχείο αυτό στα προγράμματά τους.

4.5. Η ΕΤΠ αναγνωρίζει ότι η προτεινόμενη σειρά προτεραιοτήτων είναι κατάλληλη για την ανάπτυξη προγραμμάτων κοινοτικών πρωτοβουλιών, δεδομένου ότι καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και ότι, σε συνδυασμό με την σημαντική ποικιλία δραστηριοτήτων που μπορούν να υποστηριχθούν, θα πρέπει να συμβάλει στην χάραξη καινοτόμων στρατηγικών και την υιοθέτηση μίας ευέλικτης διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

5. Προετοιμασία των προγραμμάτων — Υποβολή και έγκριση

5.1. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές προτείνουν οι εξατομικευμένες χορηγήσεις να παρέχονται από την Επιτροπή σε κάθε κράτος μέλος, με ελάχιστο επίπεδο δαπάνης 500 ευρώ ανά κάτοικο και με βάση έναν ανώτατο αριθμό περιοχών ανά κράτος μέλος (ο οποίος παρατίθεται στο Παράρτημα II του εγγράφου). Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίσουν τις περιοχές και την κατανομή της χρηματοδότησης και να επιλέξουν τα ακριβή κριτήρια επιλεξιμότητας που θα εφαρμόζονται στο εν λόγω κράτος μέλος. Κατόπιν, οι αρχές τοπικής πρωτοβουλίας ανάλογα με τις απαιτήσεις των Κατευθυντήριων Γραμμών, σε συνεργασία, όπου είναι σκόπιμο, με τις περιφερειακές και εθνικές αρχές. Τα προγράμματα πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή για έγκριση πριν χορηγηθούν οι πιστώσεις του ΕΤΠΑ.

5.2. Η ΕΤΠ φρονεί ότι στις Κατευθυντήριες Γραμμές θα πρέπει να αναπτύσσεται περισσότερο η ανάγκη να υπάρχει διαφάνεια κατά το στάδιο της λήψης αποφάσεων στα κράτη μέλη, καθώς και η ανάγκη να ζητείται η γνώμη των τοπικών και περιφερειακών αρχών και να καθιερωθεί ανοικτός ανταγωνισμός για την χορήγηση των σχετικών κεφαλαίων. Ως εναλλακτική λύση, η ΕΤΠ υποστηρίζει την άποψη ότι ένα πιο δίκαιο και συνοπτικό σύστημα θα περιόριζε τη δυνατότητα των κρατών μελών να διαφοροποιούν τα κριτήρια και οι τοπικές αρχές θα είχαν απλώς να προτείνουν κριτήρια καλύτερα από αυτά που περιλαμβάνονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές.

5.3. Η ΕΤΠ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ο ρόλος των τοπικών αρχών να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες. Οι τοπικές αρχές έχουν έναν μοναδικό ρόλο να διαδραματίσουν και βρίσκονται σε καίρια θέση σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα των εθελοντικών οργανώσεων και στη δημιουργία νέων μορφών συνεργατικής δράσης.

5.4. Η καινοτομία αποτελεί κεντρικό θέμα της νέας κοινοτικής πρωτοβουλίας. Κατά συνέπεια συνιστάται να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες προκειμένου να υιοθετηθεί μία απλή, άμεση και ευέλικτη προσέγγιση για την διαχείριση της κοινοτικής πρωτοβουλίας, ώστε να μπορούν οι τοπικές αρχές και οι εταίροι τους να αναπτύξουν αντίστοιχα την πλέον αποτελεσματική προσέγγιση για την περιοχή τους.

6. Παρακολούθηση — εφαρμογή — αξιολόγηση

6.1. Οι τοπικές αρχές θα διαδραματίσουν επίσης πρωταγωνιστικό ρόλο στους μηχανισμούς που θα αναπτυχθούν για την διαχείριση και υλοποίηση των προγραμμάτων, είτε σε τοπική, είτε σε εθνική, είτε σε διεθνική κλίμακα. Η ΕΤΠ τονίζει ότι θα πρέπει να συνεχιστεί να αναγνωρίζεται ο ρόλος των τοπικών αρχών στις επιτροπές παρακολούθησης και συντονισμού.

7. Χρηματοδότηση

7.1. Η ΕΤΠ ανανεώνει την υποστήριξή της στη νέα πρωτοβουλία Urban. Μολονότι αναγνωρίζει ότι το πρόγραμμα συμπεριλήφθη στην τελική φάση της συζήτησης για τη μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων και ότι με βάση τους στόχους 1 και 2 οι αστικές περιοχές θα είναι επιλέξιμες για σημαντικότερη ειδική ενίσχυση, η ΕΤΠ επιθυμεί να τονισθεί το γεγονός ότι η σχετικά περιορισμένη διάθεση κονδυλίων δεν ανταποκρίνεται στην εξής πραγματικότητα: ότι τα τέσσερα πέμπτα του πληθυσμού στην ΕΕ ζουν σε αστικές περιοχές.

8. Συμπεράσματα

8.1. Η ΕΤΠ εκφράζει την ικανοποίησή της που η Επιτροπή υπέβαλε το σχέδιο Κατευθυντήριων Γραμμών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών προκειμένου να ζητηθεί η γνώμη τους.

8.2. Η ΕΤΠ υποστηρίζει μεν τη συνέχιση της κοινοτικής πρωτοβουλίας Urban και τις γενικές επιδιώξεις των στόχων που καλύπτουν την περίοδο 2000-2006 — με την επιφύλαξη των όσων αναφέρονται στην παράγραφο 8.3 των Συμπερασμάτων —

υπογραμμίζει ωστόσο την ανησυχία της για το σχετικά χαμηλό επίπεδο των κονδυλίων.

8.3. Θα εξυπηρετούσε την περιγραφή των στόχων, που εκτίθενται στην παράγραφο 8 του σχεδίου Κατευθυντήριων Γραμμών, να τονισθεί περισσότερο η έμφαση που δίνεται πιο κάτω στο έγγραφο στην φιλική προς το περιβάλλον ανάπτυξη και αποκατάσταση, καθώς και στην ένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων μέσω της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες όπως η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η εκπαίδευση και οι δημόσιες μεταφορές.

8.4. Η ΕΤΠ επικροτεί το γεγονός ότι υιοθετήθηκε και σε αυτή την περίπτωση μια στοχοθετημένη προσέγγιση με τοπικό χαρακτήρα, τονίζει ωστόσο ότι πρέπει να αναγνωριστεί καταλλήλως ο χρόνος που απαιτείται για την δημιουργία και ανάπτυξη ικανοτήτων στους κόλπους της τοπικής κοινότητας. Εξάλλου, η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τα ποιοτικά αποτελέσματα.

8.5. Η ΕΤΠ επισημαίνει ότι η ποικιλία των αναγκών των αστικών περιοχών πρέπει να αντανακλάται στα προγράμματα και να λαμβάνεται δεόντως υπόψη από την Επιτροπή.

8.6. Η ΕΤΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για το ευρύ φάσμα των κριτηρίων επιλεξιμότητας δεδομένου ότι συγκροτούν μία πιο χρήσιμη προσέγγιση για την ανάπτυξη προγραμμάτων και επιδοκιμάζει το γεγονός ότι με τις προτάσεις της Επιτροπής αυξάνεται η πρόσβαση στο πρόγραμμα έτσι ώστε σήμερα όλες οι πόλεις ή οι αστικές περιοχές που χαρακτηρίζονται από φτώχεια να έχουν τη δυνατότητα να είναι επιλέξιμες προς εξέταση. Ταυτόχρονα, ο ανταγωνισμός για τη χρηματοδότηση θα είναι πολύ μεγάλος. Τέλος, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι οι προσδοκίες ως προς τον αριθμό των σχεδίων που θα χρηματοδοτηθούν σε κάθε κράτος μέλος, καθώς και ως προς την κλίμακα των εφικτών αποτελεσμάτων, πρέπει να είναι ρεαλιστικές.

8.7. Η ΕΤΠ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ο ρόλος των τοπικών αρχών στην ανάπτυξη και εφαρμογή του προγράμματος κοινοτικής πρωτοβουλίας και επιθυμεί να επιβεβαιωθεί αυτή η αναγνώριση και στις Κατευθυντήριες Γραμμές που αφορούν τις ρυθμίσεις για τη διαχείριση του προγράμματος. Επίσης επιθυμεί να τονισθεί η ανάγκη διαφάνειας και η ανάγκη να ζητείται, εκ μέρους των κρατών μελών, η γνώμη των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά την κατάρτιση των κριτηρίων. Η ΕΤΠ προτείνει πράγματι να περιορισθεί η δυνατότητα των κρατών μελών να διαφοροποιούν τα κριτήρια που σχετίζονται με την προσφορά σχεδίων πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα να παρακάμπτουν τα κοινά κριτήρια που εκτίθενται στις Κατευθυντήριες Γραμμές.

8.8. Η ΕΤΠ επιθυμεί η διαχείριση και υλοποίηση της νέας κοινοτικής πρωτοβουλίας να χαρακτηρίζονται από την μεγαλύτερη δυνατή απλότητα και ευελιξία.

Βρυξέλλες, 17 Φεβρουαρίου 2000.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Jos CHABERT